

INVENTAIRE ARCHEOLOGIQUE – FICHE Nr. 38

Op 25 november 1897 stelde Paul Bergmans, in de rubriek 'Muziekinstrumenten' (Torentje van de Baudelookerk, Ottogracht – XVIIe eeuw – 1661), in de Franse taal een fiche op over

DE BEIAARD VAN BAUDELOO

De kerk van de oude abdij van de Bernardijnerpaters van Baudeloo die heden ingenomen wordt door de bibliotheek van de Stad en van de Universiteit, wordt bekroond door een torentje dat een beiaard bevat die in 1661 gegoten werd door Pieter Hemony.

Op 14 april 1797 wilden de afgevaardigden van de Franse Regering de klokken doen wegnemen om ze te breken en er kanonnen van te maken. Zij werden gered dank zij de energieke tussenkomst van Charles Van Hulthem die de Minister van Binnenlandse Zaken, Bénézech, kon overtuigen van de noodzakelijkheid ze te bewaren 'om met praal de pracht van de nationale feesten te vieren'.

Men hield zich herhaaldelijk bezig met de restauratie van het instrument. In 1860 kreeg Ed. Lovaert de toelating er een klavier van zijn uitvinding aan te brengen en men liet bij deze gelegenheid 7 nieuwe klokken gieten; maar de Stad schafte zich het klavier van Lovaert niet aan.

Heden is heel de uitrusting verdwenen en er blijven slechts 27 klokken over, opgesteld in 3 rijen. Zes klokken van Baudeloo werden gedeponeerd in de Grote Schouwburg.

De oude klokken dragen de naam Hemony, de datum 1661 en symbolische opschriften. Ziehier de opschriften van de 4 klokken van de eerste rij :

- + LAVDATE DOMINVM IN SANCTIS EIVS : LAVDATE EVM IN FIRMAMENTO VIRUTUS EIVS : P. HEMONY. ME. FEC.
- + LAVDATE DOMINVM IN VIRTVTIBUS EIVS : P. HEMONY ME. FEC. GANDAVI A° 1661.
- + LAVDATE DOMINVM SECVMDVM MVLTTIVDINEM MAGNITVDINIS EIVS : P. HEMONY (Op de zijkant : 1661)
- + LAVDATE DOMINVM IN TYMPANO & CHORO. P. HEMONY ME. FECIT. 1661

De grote klokken zijn versierd met mooie decoratieve friezen, naar de smaak van de Renaissance die, 't zij engeltjes, 't zij elegant lofwerk voorstellen.

Op deze die wij hier reproduceren (op de originele fiche) komen 5 en-

Carillon de Baudeloo (Foto Stadsarchief)

Het klokkentorentje van Baudeloo... vele jaren geleden.

geltjes voor : het eerste schijnt de klepel van de klok vast te maken; het tweede probeert hem; het derde beweegt kerkbellen; het vierde bespeelt de beiaard en het vijfde de triangel.

Hetzelfde onderwerp is gereproduceerd rondom de klok. Op enkele klokjes bevindt zich een fries op dewelke men engeltjes bemerkt die de fluit en de flageolet bespelen.

Door de teerheid van zijn helderklinkende sonoriteit en de juistheid van zijn afstemming, kan de beiaard van Baudeloo beschouwd worden als een klein meesterwerkje in zijn genre.

Cf. A. Voisin, *Recherches historiques sur la bibliothèque de Gand* (Gent, 1839), pp. 8-12.

NASCHRIFT

Deze fiche werd door Paul Bergmans meer dan 85 jaar geleden opgesteld en men kan zich afvragen wat er inmiddels geworden is van de beiaard van Baudeloo.

De voorbijganger die het torentje van Baudeloo bekijkt zal er geen klokken meer zien hangen. Evenmin zijn er klokken te zien in de 'Grand-théâtre' waarover Bergmans spreekt.

Deze 27 klokken hebben 3 verschillende bestemmingen gekregen :

- 1° De beste onder hen maken nu deel uit van onze vernieuwde beiaard.
- 2° Dezen die volledig ontstemd waren en niet meer in aanmerking kwamen om herbruikt te worden, bevinden zich nu in het Museum van het Belfort.
- 3° De resterende die in het klokkentorentje hingen, rusten nu op de begane grond in de gewezen kapel. Hun gewicht betekende een te groot gevaar voor het bouwvallig torentje.

Ze, na restauratie van het Baudelootorentje (wanneer zal dat gebeuren ?) opnieuw integreren in een beiaardje op de oorspronkelijke plaats, schijnt niet in overweging genomen te worden omdat men vindt dat het geluid rond St-Jacobs een te hoog niveau bereikt. Wij hebben nochtans de indruk dat het geluid in het Baudeloohofje, 's avonds, toch wel meevalt. (Wel te verstaan niet gedurende de Gentse Feesten).

Tot slot herinneren wij er aan dat in 1765 de 9-jarige Wolfgang Mozart, onder meer, ook de beiaard van Baudeloo bespeelde.

H.C.